

Bijlage bij Raadsinformatiebrief Concept-RES De Regionale Energiestrategie in de Metropoolregio Eindhoven

Regionale Energiestrategie (wat is het ook al weer?)

In het kader van het Nationaal Klimaatakkoord heeft het Rijk aan alle 30 regio's in Nederland gevraagd om te onderzoeken hoe en waar ze energie kunnen besparen en energie duurzaam kunnen opwekken. Regio's stellen hiervoor een Regionale Energiestrategie (RES) op. Deze RES is een instrument om te komen tot keuzes voor de besparing van energie, de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de benodigde energie-infrastructuur. De RES heeft een horizon van 2030 met een lange termijn doorkijk naar 2050.

Met het opstellen van een gezamenlijke RES laten we als 21 gemeenteraden, twee algemene besturen van Waterschappen en Provinciale Staten zien dat we zelf verantwoordelijkheid erkennen en nemen om de gestelde opgave – op tijd – te realiseren. Het opstellen van een RES is een complexe opgave met enorme technische, financiële, maatschappelijke en ruimtelijke impact. Voor bijvoorbeeld het aanwijzen van zoekgebieden voor de plaatsing van windturbines en zonnenvelden is altijd een afweging nodig met andere belangen, zoals de energie-infrastructuur, ruimtelijke kwaliteit en maatschappelijk draagvlak. De RES verbindt daarom belangrijke stakeholders: provincies, gemeenten, waterschappen, netbeheerders, burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Concept-RES

De afgelopen maanden is in de werkgroepen Besparing, Warmte, Grootschalige opwek en Communicatie gewerkt aan de bouwstenen voor de concept-RES. Eind april wordt de concept-RES, die wij zien als tussenbalans, aan alle colleges aangeboden, met de vraag om deze in de eigen raad te bespreken en vervolgens vast te stellen. Wij vragen elk college om hiertoe met de eigen raad het gesprek aan te gaan over de concept-RES; dit zal in elke gemeente anders georganiseerd worden. De concept-RES wordt ook aangeboden aan GS en aan het DB van beide Waterschappen.

Besparing

De werkgroep Besparing heeft de besparingsopgave in beeld gebracht. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat:

- Zowel wij, als het Rijk, besparing als een belangrijk thema zien en wij dit als belangrijkste thema voorop zetten. Wat we niet verbruiken hoeven we namelijk ook niet op te wekken;
- Het Rijk met de opgave van grootschalige opwek op land al rekening heeft gehouden met de realisatie van de besparingsopgave.
- Er echter niet bekend is met welke realisatie het Rijk rekening houdt.
- Besparing geen invloed heeft op de opgave die de regio's opgelegd hebben gekregen voor grootschalige duurzame energie.
- Dat eerdere trajecten hebben uitgewezen dat realisatie van een besparingsopgave niet spontaan tot stand komt.

In de concept RES komt te staan:

- De regionale besparingsopgave;
- De strategie om de besparingsopgave te realiseren
- Benoeming van de doelgroepen;
- Kansen per doelgroep.

Voor de RES 1.0 brengt de werkgroep in afstemming met de stakeholders per doelgroep in beeld welke besparingsopties er zijn per doelgroep, inclusief de kansrijke aanpakken. Daarin worden meegenomen:

- De maatschappelijke kosten;
- De bijdrage aan de besparingsdoelstelling;

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

- Hoe realistisch een mogelijkheid is;
- Het draagvlak.

Een belangrijke tussenconclusie is dat gemeenten zelf maar beperkt verantwoordelijk zijn voor de opgave, maar zij wel het goede voorbeeld kunnen geven en de regie kunnen pakken. De ambities uit het Nationaal Klimaatakkoord moeten samen met de stakeholders, zoals de woningcorporaties en de bedrijven, gerealiseerd worden.

De besparingsplannen die uit de RES voortkomen moeten dus ook door de stakeholders gedragen worden. Hierin ligt ook een duidelijke opgave voor elke gemeente zelf.

Warmte

Voor de concept RES is het aanbod en de vraag van warmte in de regio geïnventariseerd. Hiervoor is een overzicht gemaakt van:

- De warmtebronnen in de regio (nu en in de toekomst);
- De warmtevraag in de regio (nu en in de toekomst);
- De bestaande en geprojecteerde infrastructuur voor warmte in de regio.

In de RES 1.0 wordt een eerste analyse gemaakt van huidige en toekomstige cruciale knelpunten en/of kansen voor ontwikkeling op regionaal niveau. Hiervoor wordt afgestemd met de verschillende stakeholders, verdeeld in:

- Net- en andere infrabeheerders;
- Afnemers, waaronder onder meer woningcorporaties en energiecoöperaties;
- Investeerders;
- Eigenaren warmtebronnen.

Grootschalige opwek

We doorlopen een zorgvuldig proces om te komen tot een kaart met zoekgebieden. Uiteindelijk doel van de RES is om gebieden aan te wijzen waar we vergunningen willen verlenen voor opwekking van duurzame energie via grootschalige zonne- of windenergie. We hebben met de ambtenaren van onze 21 gemeenten, de provincie, de waterschappen, de netbeheerder en externe stakeholders zoals ZLTO en BMF verschillende stappen doorlopen om de volgende elementen in beeld te brengen:

1. Wat past binnen ons landschap?
2. Waar zijn kansen voor koppeling met andere opgaven?
3. Wat is er mogelijk binnen wetgeving?
4. Wat is de impact op het elektriciteitsnetwerk? Daarbij maken we een onderscheid tussen de mogelijkheden in aansluiting vóór en na 2030.

Deze stappen hebben geresulteerd in een 'vlekkenkaart' met zoekgebieden.

Met de concept-RES 'halen we het net op' en geven we richting het Rijk aan welke zoekgebieden er nu in beeld zijn, op basis van technische/landschappelijke analyses. Na de concept-RES nemen we de volgende stappen:

- We organiseren vervolgonderzoek, regionaal en lokaal. We brengen de effecten en kansen verder in beeld, o.a. via het traject van een PlanMER. We gaan verder met het participatieproces en we werken met de gemeenten uit hoe we de uitvoering (regionaal en lokaal) kunnen gaan organiseren. We verwerken hier ook de reacties vanuit de gemeenteraden.
- In de RES 1.0 verwerken we ook de reactie van NP RES en PBL. Deze verwachten we in februari 2021.
- En na de RES 1.0 gaat het proces ook door. Elke twee jaar moeten we onze RES actualiseren en verdiepen.

Stakeholders en inwoners

Op 7 januari en op 3 maart zijn werkateliers georganiseerd met de verschillende stakeholders op de thema's grootschalige opwek, warmte en besparing. Er waren meer dan 100 stakeholders aanwezig, vanuit o.a. ZLTO, BMF, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, woningcorporaties, Rijkswaterstaat, bedrijven,

energiecoöperaties, Veiligheidsregio, provincie en gemeenten. Deze verslagen zijn terug te vinden op de [website van de Metropoolregio Eindhoven](#). Tussentijds zijn stakeholders ook geconsulteerd.

In februari is onder de inwoners van de Metropoolregio Eindhoven een flitspeiling uitgezet om een beeld te krijgen hoe de inwoners op dit moment denken over het duurzaam opwekken van energie en energiebesparing. Dit leverde 1464 respondenten op, verdeeld over de verschillende gemeentes. Op de [website van de Metropoolregio Eindhoven](#) vindt u een samenvatting van de resultaten.

RES 1.0 en verder

De RES 1.0 moet uiterlijk 1 juli 2021 worden aangeboden aan het Rijk. Om deze deadline te halen streven we naar besluitvorming over de RES 1.0 in de Stuurgroep RES in maart/april 2021. Vervolgens zal de RES 1.0 ter vaststelling worden voorgelegd aan alle gemeenteraden, de Provincie en de Waterschappen. Uiteraard nemen wij u gedurende het hele proces mee, in bijeenkomsten en met overige communicatiemiddelen, zoals raadsinformatiebrieven.

Ook daarna gaat het proces door: elke 2 jaar vindt er een herijking plaats van de RES. Dan wordt beoordeeld of de doelen en ambities nog realistisch en ook ambitieus genoeg zijn. Bovendien is de verwachting dat wij door technologische vooruitgang en opgedane ervaringen nieuwe inzichten krijgen. De RES leidt tot besluitvorming in het omgevingsbeleid (omgevingsvisie, omgevingsplannen en omgevingsverordeningen).